
MELODIES KURDES

COMITAS

INSTITUT KURDE DE PARIS
ENTRÉE N° 298

Kamar / 4

Collana diretta da / Editors of the series

Giorgio Pacifici / Herman Vahramian

1982 • I/COM • Istituto per la diffusione delle conoscenze

sulle culture minoritarie

Printed in Italy by

Tipo-Litografia Armena - Isola di S. Lazzaro - 30100 Venezia

April 1982 / 400 copies

ՔՐԴԱԿԱՆ ԵՂԱԿԱԿԱՆ

ՉԱՅԱԿԱՐԵՑ

ԿՈՄԻՏԱՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

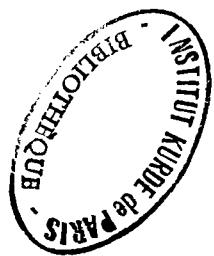

Mélodies kurdes

RECUÉILLIES

PAR

Archimandrite COMITAS.

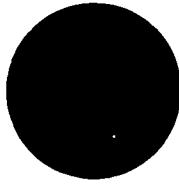
Imprimerie de musique de P. Jurgenson à Moscou.

На основании определения Совета Специальных классовъ Лазаревского Института восточныхъ языковъ отъ 22 декабря 1903 г. печатать разрешается. Директоръ Вс. Миллеръ.

The musical texts contained in this publication are a reprint of thirteen Kurdish popular songs that Father Komitas transcribed during his long pilgrimages in the East, together with all the popular and classical musical heritage of Armenia.

Father Komitas transcribed the popular texts in a more elaborate style: by sticking closely to the Kurdish melodic structure, he managed to obtain an authentic musical form, devoid of superimpositions and contagion from neighbouring cultures.

The transcriptions reproduced here were first published in December 1903 by the P. Jurgenson printing-house of Moscow, and were edited by the Lazar Institute. They are reproposed here as milestones for a first approach to Kurdish music, and as a subject for serious study, despite the fact of having been neglected for many decades.

I testi musicali proposti nella presente pubblicazione sono una ristampa di tredici canti popolari Kurdi, che padre Komitas ha trascritto durante i suoi lunghi pellegrinaggi in Oriente assieme a tutto il patrimonio musicale, popolare e classico, dell'Armenia.

Padre Komitas ha trascritto i testi popolari in uno stile più elaborato: attenendosi alla struttura melodica kurda, è riuscito a dare una musica autentica, priva delle stratificazioni e delle infiltrazioni delle culture limitrofe.

Le trascrizioni che riproduciamo vennero pubblicate per la prima volta nel dicembre 1903 dalla stamperia P. Jurgenson di Mosca, a cura dell'Istituto Lazar. Vengono qui riproposte come pietre miliari per un primo approccio alla musica Kurda, come oggetto di studio importantissimo e tuttavia trascurato per molti decenni.

1. Ղանդիլի Սիափուշ.

Ghandili Siapusch.

M. M. ♩ = 120.

Չու - - մա Ղանդիլի Սիափու - շա - - - ն
Tschu - ma Ghandile Sia po - scha - - - n

այ վե քե - չի դը - չօ լա դե - յի
ai we khe - schi detscho la de - i

չու - մա Ղանդիլի Սի - ա - փո - շա - ն ֆէք - րի -
tschuma Ghandile Si - a - po - scha - n fekh - ri -

մ - - - - լը բըր - զու բա - դան մար - թար
me - - - - le ber - du - ba - da - nan marthub

ջե - րի - լէ - լու - նա - սա - ր ման բա - ւա - րա
dje - ri lei - lu - na - sa - r manba - wa - ra

ժը փատ - շա - հի զա - բա - - - ր համ - զա դը բա - րի -
je patscha hi dja - ba - r hamza de ba - ri

սադ հա - զար դիւ ըն - կա - հա դը - լէ մի - նէ -
sad hazar dü en - ka ha de - le me - ne

2. ԼԵՂՈՆ ՍԵՂԱՆՈՒՄ.

Lelli Medjnum.

M. M. ♩ = 160.

Ահ զիւնեայի շե-թա ըլ
Ach Tchedunea... i de tha el

մե քա-լո-քի-րէ զիւ սա-րա բիւ-նէ բիւ-նէ
me kha_le khü_re dü aschugh haw_ra bü_ne bü_ne

ե-քի լէ-լի եա-ղէ մա-լիր շա-լո-թի լո մը զիւ-նէ.
ekhi Lei_li ea_de maiikh schawothi ej echo Midj_lü me.

3. Ջամբալի.

Djambalie.

Ոյլ, Գա-վա-րէ խօ-բան սէ կօ-նա - խա -
Woi le, Ga_wa_re choban se ko_na - cha -

մա-լա - զիւ-նէ զիւ-նէ
je ma_la we_da woi le.

Ջամ-բա-լի - ա մե-նե չա-մի - լի
Djam_bali_a me_ne cha_mi li

մա-շի-ա - բի - րա - զիւ-նէ
ma_schi_a be_da woi le

Ջամ-բա-լի - ա մե-նե ա-զի շա-վան լը - բէ - ը բէ զ-րա -
Djam_bali_a me_ne a_ziz schwan le be_r bez_da -

Woi le me ne _____ me_tchel cho_ke_r.

Djam_ba_li_a me_ne schu_na khur_khu ka_pu_tan el ku law

cho_ ker. Djam_ba_li_a me_ne schman bü me_nas na_-

ker. Iar iar ia _ rDjamba_li_a me_ne ia _ r.

4. Հասամ աղա.

Hasam agha.

M. M. ♩=120.

Ach me_na_tha sad me_na_tha ach _____

je ma_na_tha wi ba_ie wi _____

ba_la_ie kho_fi_a lei_le cha_ne da_lal

pp
3
e
hu.

5. Միրզա աղա.

Mirza agha.

M. M. ♩ = 160.

Դա - րի թամ - բու - րե զա - րե - զա - րա - դըն - եա դըն - եա
Da - ri tham - bu - re da - re - da - ra - den - ia den - ia

չհ մըթ - րըթ - շաշ - ու - փա - րա - դըն - եա դըն - եա.
tschi meth_reb_schasech_u - pa - ra - den - ia den - ia:

6. Քուլլըգ Գիարօ.

Khulleg Giaro.

M. M. ♩ = 104.

հա - րե զա - թօ հա - րե բա -
Ha - re da - tho ha - re ba -

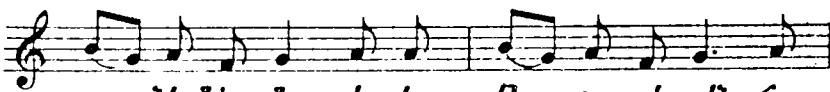
վո ս - մեր ա - զա դի - աս - նէ դրան զա -
wo A - mer a - gha di - wa - ne gran da -

նի զա - զի է - լա գի - գան Մլան դրա - նի ֆին -
ni ga_zi e - la Gi_gan Mlan gra_ni sindja_ni fer -

ֆու - րի լը օր - թա դի - ւա - նէ զա - նի հա - զի - գեա - սի ֆին -
fu - ri le or - tha di - wa - ne da - ni ha - dji - gia - si fin -

զա - նէ ֆէր - ֆու - րի սէր թա - զա զէ - րին Տը -
dja - ne fer - su - ri ser tha - dja ze - rin he -

լի - նէ հա - ռա հաս - բէ Բէ - զա - նէ դը դի - րէ Ա -
li - ne ha - ra has_be Be - dja - ne je mi - re A -

բա_բան ու_րի_նա բէ Փէ_լի_շա_նէ Ժը_լի_ ւ_է - Տէ
 ra_ban ra_hi_na be Fe_ri_schane je cho_ra he_li_ne - he
 պ_ պ_ - Տէ պ_ պ_ - Տէ պ_ պ_ -
 wi_wi - he wi_wi - he wi_wi -
 7. Քիւլլը Գեարօ.
 Khullekh Giaro.

M. M. ♩ = 80.

Դէ եօ եօ Եօ - Եօ
 De eo eo eo eo
 Ա_մար ա_ գհա_ - խէ_ - րէ նա բի_ - նա պի_ - նա պի_ -
 A_mar a_gha - che_re na bi_na wi -
 պ_ պ_ - սէ_ կու_ - ռէ խօ սար_թահի_ - սա -
 wi_wi - se ku_re cho sar_thach_ta -
 պ_ պ_ - նա պ_ պ_ - նա պ_ պ_ - չա - սա - սա - սա - սա - սա -
 ki_he_li_na wi_wi wi_wi tscha_wa_tugure -
 մը_ն վու_լա_թէ - խա_րի_քա - գը_լի_ ւ_նա
 men wu_la_the_cha_ba_de schi_na
 հայ պ_ պ_ - հայ պ_ պ_ -
 hai wi_wi hai wi_wi

8. Մամզին.

Mamzin.

(աղջիկ).

M. M. ♩ = 168.

Ախ - Արֆան, Ճաքան, Ղարա Միթայդին հարս երը - բան -
Ach Arfan, Djakhan, Ghara Mirthajdin har se bera na -

ա - է մա - յէ Մա - մօ Ա - լա -
awe maje Namo A - la -

ut

no

t,

e

M. M. ♩ = 200.

(տղան)

Հայ - Գեղի Խո - լամ - իշղ . մաթ - քեա - րան .
Hai Gia_li Cholamchezmathkhe_a ran

բէ - քըն - բէ - լա - զի - նան

Bekhen_bella - zi_nan

բօ - րի բէ - քըն գա - րա

Bari bekhschen da_ra

լէ - քըն - զի - նա զա - րա

Lekhen zi_na za_ra

Տա - զա զան - եա Զամ - բի - և մր - աս - քա -
ha_da gania Zambi_le me_sa_fa -

pa

ra

m

a

9. Դարվիշի Աւդի.
Darwisch Awdi.

M. M. $\text{♩} = 132$.

կ - լե զար - դե, զար - դե մա չու - նա զար - դե
E - le djar - de, djar de ma tschu na djar - de

զար - դե մա չու - նա զար - դե
djar de ma tschu na djar - de

նե սը - բե գո - լա գե - լը Դաւ - րի -
oe se be go la ge - le Daw ri -

չե Աւ - դի լա - ւան դե շա - րե - չի - չագ գե -
sche Aw di la wan de scha re - tschitschagge

սը - վա - րա դա - լալ յե - մա - լե - դա - նա -
se wa ra da lal ie - male - da na -

վայ լօ - վայ լօ - վայ լօ - վայ լօ - վայ լօ -
wai lo - wai lo - wai lo - wai lo - wai lo -

վայ լե դա - լե մեն փոր - գո - բե նե սը - բե
wai le dai le men por go - re oe se be

խո - զի դանց դարբար այ լը բար գուշնե բա
chozi danzda bra ie men bar guschtne ba

նէ սը - բէ շանզդա բըսմա - մէ մըն հայա բար շուստնէ
oe se - be schanzda besma me men haia bar schustne.

բա
ba

նէ սը - բէ¹
oe se - be²

բի-րա գա - լե - գե հա - յա բար մերն ե - բ
bi-ra ga - le - ge ha - ia bar merne ba

նէ սը - բէ զա - ւէ մըն զա - ւէ
oe se - be dja - we men dja - we

Դաւ-րի-չէ Աւ-դի - լա-վան դէ - շա - բէ - չէ - շադ դէ -
Dawrische Aw-di - lawan de - schare - tschitschag ge -

սը-վա - բա - զա - լալիչէ - մա-լէ - զա-բը - բա - թա հա-սէբ
sewa - ra - da la - lie - male - dja - be - kha - tha ha - seb

զա - նէ . հա - մի սաղ - բի . ոը դուն - եա - յէ
ga - ne - ha - mi sagh - bi re dun - ia - ie

դուն - եա - յէ դուն - եա - յէ վայ դուն - եա - յէ վայ .
dun - ia - ie dun - ia - ie wai dun - ia - ie wat.

10. Սեւահաջե.

Sewahadje.

M. M. ♩=116.

Հա - րե - զայէ մը - նէ ի - շաւ խաւ - գէ -
Ha_re - dacie me_ne ischaw chawge -

լօ խո - ժի - զի - բու - թի - սա - հա -
lo cho_ji - di_bu - ha -

րէ զայէ խո - զի մը - նէ րը - զա - նի - ա ռի - ա բա - ժա - նէ
re dacie cho_zi me_ne be_zani_a ri_a ba_ja_re

թըլըսխամնէ ոէ լը քու - յա վայ դը - լօ վայ դը - լօ իս - րի - բօ
theleschamse oe le khuja wai de_lo wai de_lo chari bo

վայ դը - լօ թա - լա - ֆօ, վայ դը - լօ, վայ դը - լօ, վայ դը - լօ
wai de_lo thala_so, wai de_lo, wai de_lo, wai de_lo,

11. Համըզէ Շանդէ.

Hamede Schange.

M. M. ♩=114.

Հա - մը - զէ Շան - գէ Ժը - մամ բըս - մա - - -
Ha_me_de Schan_ge Je_mam bes_ma - - -

լէ իս դը լա - - - յա - - - Հա - մը - զէ Շան -
me echo del ma - - - ia - - - Ha_me_de Schan -

46. *देमामे चोला*
 Je mam bes_ma_me cho del ma_la
 oe se_be go_ne cho
 bargri ta_nithchube de na ia_ran wai
 lo. wai lo.

12. *सुन्दरी उपलुक्ति.*

Hame Muse.

M. M. ♩=120.

De_le me_ne wo de_be_ta a_gha_ie
 men sa_khi ni da_re de go_ni_a
 ge_ri ga_zi Al_schi_a Al_schi_go nu_ri_a
 nu_ri_ko ba_si_a da_ra_ba sar_be_a.

13. Սայրան.
Sairan.

M. M. ♩ = 184.

Սե_րան շուբ_րան սո_լա - փէ_քէ_ -
Sei_ran ghur_ban so_la - pe_khe_-

ամ_հառ_նա - օ_քէ_ - նա_մին_գո_ -
amhar_na - o_de - nameng_o -

սին_գու - բա_քէ_ սե_րանէ - մա_լա բա_լաքընդա
singu - ba_re seirane - mala balakhenga

բար_քէ_ - սա_քէ_ լո_քէ_ -
bar_ke sa_re lo_de -

դի_նէ եա_մա_ն զի_նէ - եա_մա_ն
di_ne ia_ma_n zi_ne ia_ma_n

հաֆթասլ - թա_մա_մ լէ_հիվ_եա - դա_մա_մ
haft sal tha_ma_m lehiw_ea dai ma_m

դի_նէ յա_մա_ն զի_նէ յա_մա_ն
di_ne ia_ma_n zi_ne ia_ma_n

1910
MAY 12
HAROLD KELLEY

4. KAMAR

The series *Kamar* (arc, belt, legate) aims to present a collection of fragments, studies, essays on various aspects of the visual arts, the literature and the present-day life of the minorities and minority cultures.

The texts will be published in the languages chosen by the authors since this series is pluralistic in content and opinion and will reflect in its linguistic forms the multiple dimensions of the minority conditions.

La collana *Kamar* (arco, cintura, legato) si propone di presentare una raccolta di frammenti, studi e saggi concernenti i molteplici aspetti dell'arte, della cultura e della realtà socio-politica minoritaria.

I testi saranno nelle lingue prescelte degli autori poiché la collana, pluralistica nei contenuti e nelle opinioni, anche linguisticamente rispecchia i multiformi aspetti della condizione minoritaria.

La série *Kamar* (arc, ceinture, légit) se propose de présenter un recueil de fragments, d'études et d'essays concernant les multiples aspects de l'art, de la culture et de la réalité socio-politique minoritaire.

Les textes seront publiés dans les langues choisies par leurs auteurs, car cette série, pluraliste dans son contenu et la variété des opinions exprimées, veut refléter aussi dans sa forme linguistique les aspects multiformes de la condition minoritaire.

1. *Anahide Ter Minassian*
Nation et religion
Enquête sur la structure ecclésiastique arménienne
de l'Arménie Soviétique et de la diaspora
2. *Daniela de Maglio Slavich*
Il rimpatrio degli armeni nell'immediato dopoguerra
Precedenti storici e contesto socio-politico
3. *Ludwig Bazil*
Variazioni sul tema di Tigranian